

Raadscommissievoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	6
Onderwerp:	Besluitvormingsproces deel station - bocht Rechterensedijk
Datum:	19 augustus 2014
Portefeuillehouder:	dhr. H.C.P. Noten
Decosnummer:	222
Informant:	H.W. van Oenen E.i.vanoenen@dalfsen.nl T. (0529) 488238

Voorstel:

1. Voor het deel station – bocht van de Rechterensedijk een getrappt besluitvormingsproces vast te stellen met streefdatum voor besluitvorming najaar 2015.
2. Burgerparticipatie een raadplegende rol te geven via door de raad te organiseren hoorzittingen en oproepen.
3. Het traject af te bakenen tot het deel tussen de nieuwe rotonde en de bocht, inclusief de **bocht en de** overgang naar het bestaande tracé.
4. Als probleemstelling de vraag: “Hoe komen we op een transparante en zorgvuldige wijze tot een besluit over de herinrichting van de Rechterensedijk?” te hanteren.
5. De opdracht uit het raadsdocument: ‘Het vinden van een oplossing die – ook op langere termijn – rekening houdt met veiligheid en doorstroming en die recht doet aan het karakter van het landschap’ als doel te stellen.
6. Als criteria voor de afweging vast te stellen:
 - het behoud van het huidige objectieve veiligheidsniveau (=geen slachtofferongevallen) en verbetering van het subjectieve niveau;
 - landschappelijke kaders uit het Landschapsontwikkelingsplan (LOP);
 - randvoorwaarden Waterschap;
 - civieltechnische inpasbaarheid (Duurzaam Veilig, CROW-wegprofielen);
 - kosteneffectiviteit;
 - uitvoeringstermijn;
 - **economische impact.**
7. Door de raad gekozen adviseurs ieder vanuit hun specifieke deskundigheid de verschillende mogelijkheden te laten beoordelen.

Inleiding

Het deel bocht – kasteel van de Rechterensedijk is in september 2013 heringericht volgens de uitkomsten van de Verkenning. Het aantal slachtoffers staat sinds deze herinrichting voorlopig op nul. Afgezet tegen de trend van de afgelopen tien jaar (1,75 slachtoffers (gewonden/doden) per jaar) lijkt de doelstelling 'minder slachtoffers' dit eerste jaar gehaald te worden. Er zijn resultaten over meerdere jaren nodig om met zekerheid te kunnen zeggen dat de herinrichting voor een trendbreuk in de ongevallen zorgt.

Het deel station – bocht is niet heringericht. Het aantal slachtoffers staat hier eveneens op nul. Hier is meer het elkaar tegenkomen lastig, met name voor grotere voertuigen. Het collegevoorstel uit de Verkenning om hier het bestaande profiel te handhaven is door de raad niet overgenomen. Over het raadsbesluit om de weg te verbreden en daarvoor bomen te rooien is op 19 maart 2014 via een volksraadpleging de visie van de stemgerechtigden gevraagd.

Met de uitslag van de volksraadpleging als voorlopige laatste stap ligt nu de vraag voor hoe de besluitvorming voor het deel station – bocht van de Rechterensedijk moet verlopen.

In het **raadsdocument** staat daarover het volgende:

De volksraadpleging heeft laten zien dat zestig procent van de stemgerechtigde inwoners wenst dat de raad het genomen besluit over de Rechterensedijk heroverweegt. Dit gaan we doen. We zoeken een oplossing die – ook op langere termijn – rekening houdt met veiligheid en doorstroming en die recht doet aan het karakter van het landschap. Dit moet binnen twee jaar tot definitieve besluitvorming leiden: in oktober 2014 stemmen we af over de te volgen procedure, uiterlijk in juni 2016 neemt de raad een besluit.

Met dit voorstel geeft het college uitwerking aan de opdracht van de raad.

Hoofdpijnen:

Actie raad	Raadsbehandeling	Planning
Besluitvormingsproces	vaststellen	September 2014
Keuze adviseurs	vaststellen	Oktober / november
Burgerparticipatieronde: oproep indienen inrichtingsvoorstellen	oproepen	November - januari
Getrapte besluitvorming - indikking naar vijf voorstellen (door toetsing aan criteria)	vaststellen	April 2015
Burgerparticipatieronde: hoorzitting raad of uit deze vijf gekozen kan worden	oproepen	Mei en juni 2015
Getrapte besluitvorming – van vijf naar twee	vaststellen	Augustus 2015
Detailuitwerking twee varianten voor raadsdiscussie	bespreken	September – oktober 2015
Keuze inrichting	vaststellen	November 2015

Argumenten

1.1 Getrapte besluitvorming: transparant proces

Het voorgestelde besluitvormingsproces voorziet in twee indikkingsmomenten. Vooraf bepaalde criteria sturen het proces van indikken. Dit maakt de weg naar de uiteindelijke keuze transparant.

1.2 De streefdatum geeft ruimte in de tijd en duidelijkheid

Het procedurevoorstel gaat uit van het doorhakken van de knoop in het najaar van 2015. Het raadsdocument noemt 2016. Door een eerdere streefdatum te kiezen is het mogelijk te reageren op onvoorziene ontwikkelingen lopende het proces.

1.3 Een vooraf vastgesteld besluitvormingsproces zorgt ervoor dat de raadsdiscussie echt over de inhoud kan gaan

Als de manier waarop uw raad het besluit over de Rechterensedijk (station – bocht) neemt vooraf vast staat, kan de discussie zich op de inhoud toespitsen. Dit voorkomt vertroebeling door tussentijdse discussies over de procedure.

1.4 Een vooraf vastgesteld proces geeft duidelijkheid over de rolverdeling tussen college en raad

In het procedurevoorstel liggen de beslismomenten bij de raad, inclusief het oproepen tot het indienen van inrichtingsvoorstellen en de keuze van adviseurs.

2.1 In raads- en coalitiedocument heeft u aangegeven dat uw raad de visie van burgers belangrijk vindt

In het voortraject hebben burgers drie keer hun mening kunnen geven. Daarnaast vroeg het college advies van een begeleidende klankbordgroep met betrokken burgers, instanties en adviseurs op het gebied van verkeer, landschap, water en handhaving. De commotie begin dit jaar gaf aan dat veel burgers zich onvoldoende gehoord voelden in het besluit tot verbreding en eenzijdige kap. Uw raad heeft onder andere via het raadsdocument aangegeven stevig in te willen zetten op burgerparticipatie. Daarom zijn in het voorgestelde besluitvormingsproces drie burgerparticipatiemomenten ingebouwd.

2.2 Signalen van burgers gaan direct naar de raad

Via hoorzittingen en oproepen kan uw raad – als volksvertegenwoordigend orgaan – zelf de visie van de burgers verzamelen en vertalen.

2.3 Raadplegende rol is duidelijk omschreven in Handboek Burgerparticipatie

In het Dalfser Handboek Burgerparticipatie is de raadplegende rol als volgt omschreven:

'Het gemeentebestuur bepaalt zelf in hoge mate de agenda, maar ziet betrokkenen als gesprekspartner bij de ontwikkeling van beleid. Het proces richt zich op het inventariseren van ervaringen, meningen en nieuwe ideeën. Dit levert inzicht op in de wereld van de betrokkenen. De politiek verbindt zich niet per definitie aan de resultaten die uit de gesprekken voortkomen'.

2.4 Deze vorm past het best bij de huidige fase van het deel station - bocht

De raadplegende vorm gaat verder dan alleen het informeren van betrokkenen. Het gemeentebestuur stelt zich ook open voor nieuwe ideeën en ervaringen. Uw raad houdt daarbij wel de regie over probleemdefinitie en afwegingscriteria, voornamelijk omdat het onderdeel station - bocht in dit stadium niet meer vanaf 'nul' opgepakt kan worden.

2.5 Dit maakt de verwachtingen over wat met de input van burgers gebeurt vooraf helder

De burgerparticipatievorm en wat die inhoudt moet bij participatiemomenten heel duidelijk gecommuniceerd worden. Zo hebben mensen die hun visie geven vanaf het begin de juiste verwachtingen over hun rol. Bovendien maakt duidelijkheid over de participatievorm een goede vraagstelling mogelijk. Dat verhoogt de kwaliteit van burgerinput, waardoor minder discussies over de bruikbaarheid van ideeën nodig zijn.

2.6 Goede visualisaties zijn als belangrijk benoemd in de raadscommissievergadering van 1 september

Een duidelijk plaatje van het eindbeeld van varianten is doelmatiger dan een toelichting in woorden of op een kaart. Zo'n plaatje praat makkelijk en voorkomt misverstanden.

3.1 Afbakening geeft duidelijkheid

Door het onderzoeksgebied vooraf te definiëren kennen alle betrokkenen vanaf het begin de scope van het project. Dit bevordert de kwaliteit en relevantie van de ideeën en zorgt voor de juiste focus in de discussie.

3.2 Deze afbakening is een logisch vervolg op de uitwerking van het eerste deel van de Verkenning en de aanleg van de rotonde Stationsweg – Rechterensedijk - Poppenallee

Het deel bocht – kasteel is al heringericht volgens de uitkomsten van de Verkenning. Verder komt er dit najaar een rotonde bij het begin van de Rechterensedijk. Aanpassing is zodoende alleen nog nodig voor het tussenliggende stuk vanaf de nieuwe rotonde tot aan het heringerichte deel bocht - kasteel.

De bocht is onderdeel van de scope.

4.1 Eerst het besluitvormingsproces, daarna pas de inhoud

Probleemstelling is op dit moment de vraag hoe het besluitvormingsproces vorm moet krijgen. Daarin betreft het college de raad vanaf het begin. Welke inhoud het besluit vervolgens moet krijgen, volgt uit de raadsopdracht. Dat bepaalt de inhoudelijke doelstelling.

5.1 Doorstroming opnemen in de doelstelling doet recht aan de huidige ergernis bij de weggebruiker

Met name bij bestuurders van grotere voertuigen is het elkaar tegenkomen op het deel station - bocht een structurele bron van ergernis, die bovendien soms (economische) schade en ongewenste manoeuvres oplevert. Er ontstaan echter geen (slachtoffer)ongevallen. Daarom wijzigt het doel ten opzichte van de probleemstelling ten tijde van de Verkenning. Toen was de objectieve onveiligheid (=ongevallen) hoofdprobleem, omdat op het deel bocht – kasteel wel structureel slachtoffers vielen.

5.2 De doorstroming naar Lemelerveld is als aandachtspunt benoemd in de commissievergadering van 1 september

De Rechterensedijk is onderdeel van de verbinding Dalfsen – Lemelerveld. In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan heeft de gemeenteraad vastgelegd dat deze kernen via gebiedsontsluitende wegen verbonden moeten zijn.

5.3 De raadscommissie wil doorstroming niet alleen in een maximumsnelheid van 80 km/uur vertaald zien

Veilig 80 km/uur rijden vraagt om een gebiedsontsluitingsweginrichting volgens de vertaling van CROW-richtlijnen in het Dalfser verkeers- en vervoersplan. Daar hoort een wegprofiel van minstens 10 meter bij (6 meter rijbaan en 2x2 meter obstakelvrije berm).

Op een traject van minder dan anderhalve kilometer is het verschil in reistijd tussen 80 km/uur en lagere snelheden minimaal. Het elkaar goed tegen kunnen komen, ook met grotere voertuigen, speelt op de Rechterensedijk een grotere rol. De commissie wil daarom ook wegprofielaanpassingen met lagere maximumsnelheden dan 80 km/uur mee kunnen pakken.

6.1 Deze omschrijving waarborgt de huidige veiligheidsscore

Op het deel station – bocht zijn de afgelopen tien jaar geen slachtofferongevallen geregistreerd. De nieuwe inrichting moet hetzelfde objectieve resultaat opleveren.

6.2 Er is ook aandacht voor gevoelsmatige onveiligheid

Niet alleen de geregistreerde ongevallen tellen, ook de ervaring van weggebruikers.

6.3 Het LOP is vastgesteld door de gemeenteraad

Volgens het Landschapsonwikkelingsplan valt de Rechterensedijk in het landschapstype Bos- en landgoederen. In de landschapvisie zijn hiervoor de volgende maatregelen opgenomen die de karakteristieke kwaliteiten versterken:

- Aanplant van solitaire bomen op agrarische enclaves en uitbreiding van het lanenstelsel versterken de karakteristiek.
- Beter zichtbaar maken en het herstel van cultuurhistorische elementen.

6.4 De waterkerende functie van de Rechterensedijk moet intact blijven

De veiligheid van de waterkering moet gewaarborgd blijven. Het Waterschap is verantwoordelijk en levert eisen en voorwaarden die hier bij horen.

6.5 Het nieuwe wegprofiel moet logisch, herkenbaar en veilig vormgegeven zijn

De weggebruiker moet aan de inrichting van de weg kunnen aflezen welk gedrag van hem verwacht wordt. Zo wordt gewenst gedrag afgedwongen en verwarring en (gevoelsmatige) onveiligheid voorkomen. Richtlijnen vanuit Duurzaam Veilig en het CROW en ASVV (Handboek wegontwerp) waarborgen dit.

6.6 Investerings moeten voldoende resultaten opleveren die passen bij de doelstelling

Het te investeren bedrag moet in verhouding staan tot het probleemoplossend vermogen van een maatregel.

6.7 Het moment van daadwerkelijke uitvoering kan een onderscheidende factor zijn

Hoe sneller een maatregel gerealiseerd kan worden, hoe beter.

6.8 In de raadscommissie van 1 september is dit als toe te voegen criterium genoemd

De bruikbaarheid van de Rechterensedijk is belangrijk voor vervoersafhankelijke bedrijvigheid. Tegelijkertijd levert de weg als onderdeel van de omgeving een bijdrage aan de aantrekkelijkheid van het gebied voor de toeristenbranche. Ook dat is economie. Beide invalshoeken krijgen een plaats in de afweging voor een inrichtingsvorm.

7.1 Uw raad weet het best waarover en van wie advies zinvol is

Uw raad staat aan de lat voor de besluitvorming. Als u zelf bepaalt op welk vlak daarbij adviezen zinvol zijn, vormen de adviezen altijd maatwerk. Bovendien wordt op deze manier discussie over (de uitkomst van) adviezen voorkomen.

Kanttekeningen

1.1 Vastleggen betekent minder ruimte voor flexibiliteit

Als het proces vast ligt, vereist afwijken een stevige motivering en communicatie naar betrokkenen. Dat kan vlot reageren op ontwikkelingen bemoeilijken.

2.1 Reageren via de raad kan onduidelijk zijn voor burgers

De verschillen tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zijn niet voor iedereen even duidelijk. Burgers kunnen denken dat 'de gemeente' hen straks voor de vierde keer om input vraagt. Mogelijk roept dit vragen op over de mate waarin hun eerdere reacties serieus zijn genomen.

2.2 De keuze voor 'raadplegend' sluit uitgebreider vormen uit

Burgers kunnen de vorm 'raadplegend' te beperkt vinden, omdat geen ruimte is voor hun ideeën over probleem- en doelstelling en afwegingscriteria.

3.1 De discussie over wegcategorie en rol van de Rechterensedijk in de route Dalfsen – Lemelerveld blijft buiten beschouwing

De afbakening houdt geen rekening met het aansluitende wegennetwerk. De discussie over het gewenste eindbeeld van de Rechterensedijk als onderdeel van de route Dalfsen – Lemelerveld wordt niet hier gevoerd, maar bij de actualisatie van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) in 2015. Aansluiten bij de inrichting van het deel bocht – kasteel en de nieuwe rotonde bij de aansluiting met Poppenallee en Stationsweg is op dit moment belangrijker. Risico is dat de uiteindelijke inrichtingskeuze voor station – bocht minder goed past bij een (eventueel) nieuwe GVVP-visie voor de route Rechterensedijk – Dalmsholterweg - Weerdhuisweg.

6.1 Het vaststellen van criteria garandeert geen eenduidig afwegingsproces

Ook rond vooraf gekozen criteria blijven interpretatieverschillen mogelijk. In een politiek/bestuurlijke omgeving kan niet alles gevangen worden in afwegingscriteria en - methodieken. Als die verwachting er wel is, kan dat voor teleurstellingen zorgen bij betrokkenen.

6.2 Meetbaarheid is lastig

Het afgebakende onderzoeksgebied is krap anderhalve kilometer lang en onderdeel van de Rechterensedijk als geheel. Een objectieve weergave van de economische effecten (bijvoorbeeld in geld) van de inrichting van het stukje station – bocht is moeilijk te herleiden. Een subjectieve insteek, gebaseerd op ervaringen, heeft als nadeel dat die tot discussie kan leiden.

7.1 Uw raad kan besluiten afscheid te nemen van bestaande adviseurs

Sinds de Verkenning adviseert een groep van betrokken burgers en (deskundigen)instanties het college. U kiest als mogelijk andere adviseurs. Dit kan betekenen dat zittende leden niet langer een stem krijgen. Voor hen kan dat een teleurstellende keuze zijn.

Alternatieven:

1.1 Inhoudelijke keuze en afwegingsmethodiek bij het college leggen

Zo'n alternatief komt overeen met de aanpak van de Verkenning. Het college vindt dat deze manier nu onvoldoende recht zou doen aan de verantwoordelijkheid die de raad genomen heeft bij het besluit tot heroverweging en het vaststellen van het raadsdocument.

2.2 Een verdergaande vorm van burgerparticipatie kiezen

Dit kan door vooraf vast te leggen dat het gemeentebestuur zich verbindt aan de uitkomsten van burgerparticipatie. Adviseren, coproduceren en meebeslissen kennen alle drie deze voorwaarde, waarbij in de breedste vorm (meebeslissen) ook het bepalen van de agenda (probleem- en doelstelling, criteria) aan burgers wordt overgelaten. De kans bestaat dat in die varianten het voorgestelde tijdpad, met besluitvorming in het najaar 2015, niet gehaald wordt.

Financiële dekking:

N.v.t. Geen extra kosten te verwachten bij de uitvoering van dit voorstel, op eventuele advieskosten na.

Communicatie:

Informeren burgers over keuze besluitvormingsmethodiek via Kernpunten en website, aangevuld met het rechtstreeks informeren van betrokkenen uit consultatiegroep.

Vervolg:

Actie raad	Raadsbehandeling	Planning
Besluitvormingsproces	vaststellen	September 2014
Keuze adviseurs	vaststellen	Oktober / november
Burgerparticipatieronde: oproep indienen inrichtingsvoorstellen	oproepen	November - januari
Getrapte besluitvorming - indikking naar vijf voorstellen (door toetsing aan criteria)	vaststellen	April 2015
Burgerparticipatieronde: hoorzitting raad of uit deze vijf gekozen kan worden	oproepen	Mei en juni 2015
Getrapte besluitvorming – van vijf naar twee	vaststellen	Augustus 2015
Detailuitwerking twee varianten voor raadsdiscussie	bespreken	September – oktober 2015
Keuze inrichting	vaststellen	November 2015

Bijlagen:

1. Adviseurs en samenstelling consultatiegroep tijdens Verkenning
2. Toelichting op participatieladder uit Handboek Burgerparticipatie

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de loco-secretaris-directeur,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 augustus 2014, nummer 222;

overwegende dat uit de volksraadpleging van maart 2014 bleek dat 60% van de stemgerechtigden voor een heroverweging is van het raadsbesluit van december 2013 tot verbreding met eenzijdige kap op het deel station – bocht van de Rechterensedijk;

dat in het raadsdocument is bepaald dat binnen twee jaar (uiterlijk juni 2016) een besluit moet worden genomen voor dit deel van de Rechterensedijk;

besluit:

1. Een getrappt besluitvormingsproces voor de Rechterensedijk, deel station – bocht, vast te stellen met streefdatum voor besluitvorming najaar 2015.
2. Burgerparticipatie een raadplegende rol te geven via door de raad te organiseren hoorzittingen en oproepen.
3. Het traject af te bakenen tot het deel tussen de nieuwe rotonde en de bocht, inclusief de bocht en de overgang naar het bestaande tracé.
4. Als probleemstelling de vraag: “Hoe komen we op een transparante en zorgvuldige wijze tot een besluit over de herinrichting van de Rechterensedijk?” te hanteren.
5. De opdracht uit het raadsdocument: ‘Het vinden van een oplossing die – ook op langere termijn – rekening houdt met veiligheid en doorstroming en die recht doet aan het karakter van het landschap’ als doel te stellen.
6. Als criteria voor de afweging vast te stellen:
 - a. het behoud van het huidige objectieve veiligheidsniveau (=geen slachtofferongevallen) en verbetering van het subjectieve niveau;
 - b. landschappelijke kaders uit het Landschapontwikkelingsplan (LOP);
 - c. randvoorwaarden Waterschap;
 - d. civieltechnische inpasbaarheid (Duurzaam Veilig, CROW-wegprofielen);
 - e. kosteneffectiviteit;
 - f. uitvoeringstermijn;
 - g. economische impact.
7. Door de raad gekozen adviseurs ieder vanuit hun specifieke deskundigheid de verschillende mogelijkheden te laten beoordelen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 22 september 2014.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
drs. J. Leegwater